

3. Harflar orasidan hayvonlar nomini topib bo'yang. (fil, ot, it, bo'ri, tulki)

F I L R O T O I T F B O ' R I E T U L K I

fotografiya

4. So'zdagi harflardan yangi so'zlar tuzib yozing.
(ota, foto, fotograf, iftor, ifor, tor...)

Darsga yakun yasash:

- Mashg'ulotda nimalarni eslab qoldingiz?
- Bugungi darsda sizga nima yangilik bo'ldi?

53-mavzu: [ch] tovushi. Ch ch harfi

Dars maqsadi:

- [ch] tovushining talaffuzi va Ch ch harf birikmasining bosma shakli bilan tanishadilar ;
- [ch] undosh tovush ekanligini bilib oladilar.
- so'zlardan [ch] harf birikmasining o'rnini aniqlashni o'rganadilar;
- so'zni bo'g'inga bo'lib, undagi tovushlar sonini aniqlaydilar;
- [ch] tovushi ishtirok etgan so'z va gaplarni o'qishni o'rganadilar.

Tayanch so'zlar: Joy nomlarini yozilishi, [ch] tovushi

Didaktik materiallar: rasmi kartochkalar, tog'lar rasmi

Darsning borishi:

I. Kirish qismi (5 daqiqa)

Faollashtirish mashqi:

Kalendar : O'quvchilardan bugungi kun sanasi so'raladi.

Kim biladi mashqi: O'qituvchi o'quvchilarga o'rganilgan tovushlarni aytadi.

O'quvchilar shi tovushlarni ifodalovchi harflarni yozadilar. Kim birinchi yozib bo'lsa shu o'quvchi g'olib bo'ladi.

-Bugun siz bilan "Kim biladi" mashqini o'tkazamiz. Men aytgan tovushlarni kim birinchi bo'lib qog'ozga yozib ko'rsatsa shu o'quvchi g'olib bo'ladi.

Asosiy qism (40 daqiqa)

1. Amaliy topshiriq bajarish: (5 daqiqa)

O'qituvchi soatni, chumchuqni rasmini qo'yadi. O'quvchilardan bu narsalarning o'rasida qanday o'zhashlik bor ekanligini so'raydi.

Amaliy topshiriqni muhokama qilish:

- Rasmda nimalar tasvirlangan?

- *Bu narsalarni qayerlarda uchratish mumkin ?*
- *Ularni qanday xususiyatlarini biladiz ?*
- *Bu narsalarni qanday o`xshash jihatlari bor?*

Javoblar xulosalanib, yangi mavzudagi tovush tushuntiriladi

2.Mavzuni tushuntirish: (10 daqiqa)

O`qituvchi [ch] tovushini qanday hosil bo`lishini tushuntiradi. Undosh tovush talaffuzda to`siqqa uchrab, qisqa aytilishi unli bilan birga bo`g`in hosil qilishi haqida tushuncha beradi.

Darslikda berilgan QR kod orqali tovush eshittiriladi.

O`qituvchi uchun eslatma:

Ch tovushini talaffuzida lablar aylana shaklida va oldinga bir oz oldinga chiqqan, tishlar bir- biriga jipslashgan, til uchi, til kuragi yuqoridagi tishlar bilan birikadi. Bu birikuv sekin-asta ular o`rtasidagi tirqishga aylanadi, til o`rtasidan qisqa havo oqimi o`tadi. Buni his etish uchun qo`l kaftini og`iz oldiga olib kelish kerak, yumshoq tanglay ko`tarilgan va tomoqning orqa devoriga qisilgan bo`lib, burun yo`llarini yopib qo`yadi, havo esa og`iz orqali o`tadi, tovushning bog`lamlari ochiq, tovush jaranglamaydi.

Darslikdan Ch ch harf birikmasining bosma ko`rinishi bilan tanishtiriladi. Darslikda berilgan she`r o`qib beriladi va muhokama qilinadi.

Darslik

53-dars [ch] tovush. Ch ch harflar birikmasi

[ch] tovushi – undosh tovush. Talaffuzida tishlar bir-biriga yaqinlashadi va tilning o`rtasi tanglayga ko`tariladi.

Cho`mich, choynak va chelak, "Ch"dan boshlanar, qarang!
E'tibor berib ko'ring, Belgiga "h"dir ko'mak.

	a	o	i	u	o'	e
ch	cha	cho	chi	chu	cho'	che

chang	cha-yon	chaq-moq	cha-qi-riq
choy	cho-ra	che-lak	che-chak
chim	chi-nor	chi-roy-li	chi-girt-ka
chit	chit-lak	chu-qur	chu-mo-li

Chorvoq, Chimyon, Chortoq, Chirchiq so'zlari nima uchun bosh harf bilan yoziladi?

Chimyon tog'i

Dam olish kunni o'ila-miz bilan birga Chimyon to'g'i-ga chiq-dik. U yer-da qor ko'p e-di. A-kam chan-g'i-da, men cha-na-da ma-za qi-lib uch-dik. Tog' ha-vo-si bar-cha-miz-ga yoq-di.

sahifasini shu dars beti rasmi

Cho`mich, choynak va chelak,

“Ch”dan boshlanar, qarang!

E'tibor berib ko'ring,

Belgiga “h”dir ko'mak.

- *Ch harf birikmasi bilan qanday so`zlar boshlangan ?*
- *Ch harf birikmasi deganda nimani tushundingiz?*
- *She`rda Ch harf birikmasi haqida nima deyilgan?*

O`qituvchi doskada o`quvchilarga bo`g`inlarni qo`shib so`z hosil qilib o`qish tartibini darslikdagi topshiriq orqali tushuntiradi.

Darslik bilan ishlash: (15 daqiqa)

Darslikda berilgan bo`g`in va so`zlar o`quvchilarga navbat bilan o`qitiladi.

Joy nomlarini yozilishi Chimyon, Chirchiq, Chortoq kabi so`zlarni yozilishi orqali tushuntirish tavsiya beriladi.

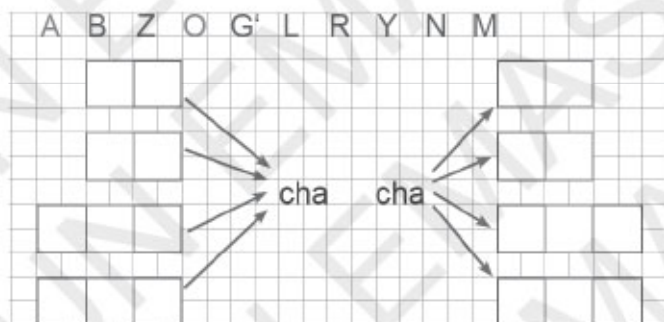
Rasm asosida tog` tabiati, havosi haqida suhbatlashadi.

“Chimyon tog`i” matni o`qitiladi.

Dam o-lish ku-ni o-i-la-miz bi-lan bir-ga Chimyon to-g`i-ga chiq-dik. U yer-da qor ko`p e-di. A-kam chan-g`i-da, men cha-na-da ma-za qi-lib uch-dik. Tog` ha-vo-si bar-cha-miz-ga yoq-di.

Daftar bilan ishlash: (10 daqiqa)

1. *Ch harf birikmasini tegishli rangga bo`yang. Nega shu rangni tanlaganingizni ayting.*
2. *Cho`rtan rasmini bo`yang. Cho`rtan so`zining chizmasidan [ch] tovushining o`rnini aniqlang va tegishli katakni bo`yang.*
3. *Berilgan namunadan bosma Ch, ch harf birikmasining bosh va kichik ko`rinishini avval nuqtalar ustidan so`ng mustaqil yozing.*

4. *So`zlarni avval nuqtalar yordamida, so`ng mustaqil yozing.*
5. *Bo`sh kataklarga mos harflarni qo`yib so`z hosil qiling.*

Olcha, ko`cha, kulcha, bog`cha, chala, chana, chaman, charos.

Darsga yakun yasash:

- Qanday tovush bilan tanishdingiz?*
- Mashg`ulotda nimalarni eslab qoldingiz?*
- Bugungi darsda sizga nima yangilik bo`ldi?*
- Qaysi topshiriqni bajarishga qiynaladingiz?*

54-mavzu: [ch] tovushi. Ch ch harfi yuzasidan amaliy topshiriqlar

Dars maqsadi:

- [ch] tovushining talaffuzi va Ch ch harfining bosma shakli yuzasidan amaliy topshiriqlar bajaradilar;
- so`zlardan [ch] tovushining o`rnini aniqlashni o`rganadilar;
- so`zni bo`g`inga bo`lib, undagi tovushlar sonini aniqlaydilar;